

Κύκλος Σεμιναρίων Ι.Ψ.Υ.Π.Ε. – Π. Σακελλαρόπουλος 2025

Νέος κύκλος μαθημάτων για την Οριακή Διαταραχή Προσωπικότητας (6 μαθήματα — έμφαση στην αυτοκαταστροφικότητα)

Δεκέμβριος 2025 – Ιανουάριος 2026

(Σάββατα 6/12, 13/12, 20/12 2025 και 10/1, 17/1, 24/1 2026 — ώρα 12.00-14.00, δια ζώσης)

Εισαγωγή

Αυτός ο κύκλος μαθημάτων απευθύνεται σε ψυχιάτρους, ψυχολόγους και θεραπευτές που εργάζονται με ασθενείς με Οριακή Διαταραχή Προσωπικότητας. Στόχος του είναι να εμβαθύνει στην ψυχοδυναμικά ενήμερη προσέγγιση της φαρμακοθεραπείας, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τη βιολογική όσο και τη συμβολική λειτουργία των φαρμάκων. Παράλληλα, αναδεικνύεται η σημασία της θεραπευτικής σχέσης και της κατανόησης των φαινομένων μεταβίβασης και αντιμεταβίβασης που συχνά επηρεάζουν τις αποφάσεις σχετικά με τη φαρμακευτική αγωγή.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην πρακτική πρόκληση της λεγόμενης "διπλής θεραπείας" (split therapy), δηλαδή της κατάστασης όπου ο ασθενής παρακολουθείται παράλληλα από ψυχοθεραπευτή και ψυχίατρο. Εξετάζονται οι δυναμικές που αναδύονται μέσα από αυτή τη συνθήκη, οι κίνδυνοι σχάσης των θεραπειών, καθώς και οι προϋποθέσεις για μια γόνιμη συνεργασία, ώστε το φάρμακο και ο λόγος να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και όχι ανταγωνιστικά. Στο πλαίσιο αυτό, αναγνωρίζεται επίσης η σημασία της ομαδικής ψυχοθεραπείας και οι ιδιαιτερότητες της συνύπαρξης φαρμακοθεραπείας και ομάδας.

Μέσα από θεωρητική ανάλυση, κλινικά παραδείγματα και συζήτηση περιστατικών, οι συμμετέχοντες καλούνται να προσεγγίσουν τη φαρμακοθεραπεία όχι ως αποκομμένη τεχνική, αλλά ως μέρος της ευρύτερης θεραπευτικής διεργασίας.

1ο Μάθημα: Εισαγωγή στην Ψυχοδυναμικά Ενημερωμένη Κατανόηση της Οριακής Διαταραχής Προσωπικότητας (Σάββατο 6/12 2025, ώρα 12.00-14.00)

- Τι ορίζεται ως Οριακή Διαταραχή Προσωπικότητας: διαγνωστικά κριτήρια, ψυχοδυναμική προσέγγιση και ιστορική εξέλιξη της έννοιας.
- Δομική οργάνωση της προσωπικότητας: χαρακτηριστικά της οριακής δομής και η κλινική τους σημασία.
- Οι άμυνες του εγώ και ο ρόλος τους στην κατανόηση του ασθενή με ΟΔΠ
- Η θέση του θεραπευτή ως επενδυμένο αντικείμενο
- Το φάρμακο ως αντικείμενο και ως ουσία

2ο Μάθημα: Μεταβίβαση, Αντιμεταβίβαση και το Φάρμακο ως Δυναμικό Αντικείμενο στη Θεραπεία Οριακών Ασθενών (Σάββατο 13/12 2025, ώρα 12.00-14.00)

- Η μεταβίβαση στον οριακό ασθενή: συναισθηματική αστάθεια, ρητές και άρρητες φαντασιώσεις.
- Το φάρμακο ως συμβολικό αντικείμενο: φροντίδα, δηλητήριο, εξουσία, εξάρτηση.
- Η αντιμεταβίβαση επαγγελματιών
- Η διπλή θεραπεία ως πλαίσιο δυναμικής κατανομής των φαντασιώσεων:
- Η ομαδική ψυχοθεραπεία: δυνατότητες και προκλήσεις όταν συνυπάρχει με φαρμακοθεραπεία, μεταβιβαστικά φαινόμενα μεταξύ μελών, ομάδας και φαρμάκου.
- Κλινικά παραδείγματα: διαφοροποίηση του νοήματος του φαρμάκου ανάλογα με τη μεταβιβαστική θέση του ασθενούς.

3ο Μάθημα: Αυτοκαταστροφικότητα (Σάββατο 20/12 2025, ώρα 12.00-14.00)

- Αξιολόγηση της αυτοκτονικότητας
- Η κλιμάκωση της παρορμητικότητας
- Φαντασιώσεις θανάτου
- Η σημασία και τα κίνητρα της απόπειρας
- Παρααυτοκτονικότητα
- Η αντιμεταβίβαση του θεραπευτή μπροστά στον κίνδυνο θανάτου

4ο Μάθημα: Κλινικές Προκλήσεις στη Φαρμακοθεραπεία Ασθενών με Οριακή Διαταραχή Προσωπικότητας (Σάββατο 10/01 2026, ώρα 12.00-14.00)

- Σχάση και εναλλαγές εξιδανίκευσης/απαξίωσης του φαρμακοθεραπευτή.
- Ο επαγγελματίας με διπλό ρόλο (ψυχίατρος και θεραπευτής): δυνατότητες και περιορισμοί.
- Το φάρμακο ως μέσο αυτοκαταστροφής ή έμμεσης επικοινωνίας.
- Το δίλημμα σταθερότητας vs. ψυχικής ελευθερίας: επίδραση της αγωγής στην ψυχοθεραπευτική διεργασία.
- Φαρμακολογική πραγματικότητα, προσδοκίες και αντιμεταβιβαστικές παγίδες.
 - Ανεπαρκής αποτελεσματικότητα, υπαρκτές παρενέργειες, πίεση για δράση.
 - Λόγοι παραπομπής από ψυχολόγους/θεραπευτές: φόβος, αίσθημα ανεπαρκούς επάρκειας, ανάγκη για στήριξη του πλαισίου.

5ο Μάθημα: Η Φαρμακευτική Αγωγή ως Εσωτερικευμένο Αντικείμενο και η Αντίσταση στη Θεραπεία (Σάββατο 17/01 2026, ώρα 12.00-14.00)

- Η αγωγή ως βοήθεια ή ως απειλή στην αυτονομία: ενδοψυχικές συγκρούσεις.
- Μεταβιβαστική σημασία της άρνησης φαρμάκου
- Παρενέργειες: ψυχοσωματική ή βιολογική προέλευση; Πώς μπορεί να εκτιμηθεί η διαφορά.
- Ο διάλογος για το φάρμακο ως στοιχείο εμπιστοσύνης και επεξεργασίας.
- **Όταν ο ασθενής έχει δίκιο:**
 - Η αγωγή μπορεί να είναι ακατάλληλη, μη αποτελεσματική ή δυσανεκτική.
 - Η αναγνώριση λάθους από τον επαγγελματία.

6ο Μάθημα: Δεοντολογία, Όρια και Ολοκλήρωση Θεραπευτικών Προσεγγίσεων στην Αντιμετώπιση της Οριακής Διαταραχής Προσωπικότητας

(Σάββατο 24/01 2026, ώρα 12.00-14.00)

- Δεοντολογικές προκλήσεις στη χορήγηση φαρμάκων σε ασθενείς με BPD.
- Η ισορροπία ανάμεσα στη βιολογική και την ψυχοδυναμική σκέψη.
- Οριοθέτηση ρόλων στο θεραπευτικό πλαίσιο: ψυχίατρος, θεραπευτής, ομάδα.
- Συνεργασία χωρίς σύγκρουση μοντέλων: όταν η ερμηνεία και η φαρμακολογία συνυπάρχουν.
- Ηθική της μη παρέμβασης: η αποχή από αγωγή ως ενσυνείδητη στάση φροντίδας.

Ο Κύκλος Μαθημάτων διεξάγεται σε δια ζώσης σεμιναριακή μορφή, με δυνατότητα ενσωμάτωσης περιστατικών, ερωτήσεων και συζήτησης εποπτικού χαρακτήρα.

Επιστημονική Διεύθυνση Σεμιναρίου

Επιστημονικός Υπεύθυνος και βασικός Εισηγητής του Κύκλου Μαθημάτων με τίτλο

«Ψυχοδυναμικά Ενημερωμένη Φροντίδα της Οριακής Διαταραχής Προσωπικότητας: Η συνάντηση Φαρμάκου και Ψυχοθεραπείας» είναι ο Ψυχίατρος - Ψυχοθεραπευτής **Γιάννης Δούμος**

- Μέλος της κλινικής ομάδας του Τμήματος Ενηλίκων του **Ινστιτούτου Ψυχικής Υγείας Παιδιών & Ενηλίκων Π. Σακελλαρόπουλος (Ι.Ψ.Υ.Π.Ε.)**
- Επιστημονικός Υπεύθυνος της **Μονάδας Ψυχιατρικής Περίθαλψης στο Σπίτι του Ασθενούς (Ψ.Π.Σ.Α.)** του Ινστιτούτου
- Υπεύθυνος της Κλινικής Ομάδας Ατομικής Θεραπείας Διαταραχών Προσωπικότητας του Ι.Ψ.Υ.Π.Ε.
- Επιστημονικός Συνεργάτης της Α' Πανεπιστημιακής Ψυχιατρικής Κλινικής ΕΚΠΑ